

Spolehlivost spojení a velení

Při posuzování zavádění nové spojovací techniky do výzbroje přihlížíme nejen ke koncepci perspektivní spojovací soustavy jako cílového řešení, ale také k již používané spojovací soustavě, tvořené i ze spojovacích prostředků a souprav starší generace. Přitom máme na zřeteli, že i v blízké budoucnosti nebude možné z ekonomických důvodů vyřadit všechnu starší techniku.

Rozvoj elektroniky jde v současné etapě vědeckotechnického rozvoje velmi rychle kupředu. Proto i rozhodování o vhodnosti zavedení daného typu techniky do výzbroje vyžaduje velmi pečlivé analýzy, nejen z hlediska dosažení cílového řešení, ale zejména v jednotě s ekonomickými možnostmi.

Spojovací technika starší generace, která je správně a pravidelně udržována a opravována zabezpečuje ještě dnes spolehlivé a nepřetržité spojení. Má však pochopitelně řadu nedostatků, které spočívají zejména v tom, že neumožňuje vytvořit normalizovaný telefonní kanál, a proto i další komutaci do spojovací soustavy a použití utajovacích zařízení, je méně odolná proti úmyslnému nepřátelskému rádiovému rušení a má větší rozměrnost, vyšší váhu, poměrně značnou spotřebu elektrické energie a starší typy automobilu.

Modernější spojovací technika má již parametry, které odpovídají jednotným takticko-technickým požadavkům a můžeme ji používat komplexně.

V současné době je však potřebné vytvářet i předpoklady pro využití zcela

nových druhů spojení, jako je např. troposférické, družicové a spojení v polních automatizovaných systémech velení.

Ve srovnání s novou technikou byly dříve zaváděné soupravy spojovací techniky mnohem jednodušší. Souprava obsahovala v převážné míře pouze jedno pojítko, např. rádiovou stanicí, radioreléovou stanicí apod. Nové soupravy mají rádiové a radioreléové stanice, zařízení nosné telefonie a telegrafie, prostředky ZAS, telefonní ústředny a měřicí přístroje.

Nová spojovací technika zaváděná do vojsk je moderní a umožňuje zabezpečit spolehlivé a nepřetržité spojení. Složitost nových spojovacích souprav zvyšuje nároky na technické znalosti velitelů spojovacích jednotek, náčelníků kombinovaných souprav a obsluh. V současné době se nemůžeme omezit jen na vyžadování specializovaných oborových znalostí, tj. znalostí v rádiovém oboru, radioreléovém, linkovém apod. Velitelé spojovacích jednotek a náčelníci jednotlivých spojovacích souprav mají velmi náročné úkoly, které scvísí s komplexním technickým zvládnutím všech spojovacích prostředků těchto souprav (včetně prostředků ZAS a výpočetní techniky). Ze škol přicházejí dnes absolventi s bohatými teoretickými technickými znalostmi a praktickými návyky z provozu jednotlivých spojovacích prostředků. Školy dávají každému vojákovi z povolání nezbytný technický základ znalostí pro praktickou činnost u vojsk. Komplexní zvládnutí přidělených spojovacích souprav však značně až u útvaru. Zejména to platí v oblasti zabezpečování správného provozu, údržby a oprav.

Pro urychlené a kvalitní zvládnutí provozu, údržby a oprav nové složité spojovací techniky organizujeme mimo tradiční formy přípravy kursy a školení za účasti zahraničních expertů nebo specialistů z tuzemské výroby. K hlubšímu zvládnutí vyšších forem oprav zabezpečujeme stáž opravářů ve výrobních a opravárenských závodech.

Další specifickou formou školení je i účast specialistů při odstraňování poruch na technice, která je v záruce, a využívání spolupráce se spojovacími dílnami Střední skupiny sovětských vojsk.

Zásady pro plánování a řízení činnosti v oblasti provozní technické zabezpečení spojovací techniky stanoví předpis Spoj-29-4 v návaznosti na ustanovení základních řádů a předpisů. V souladu s předpisem Všeob-26-3 vydal náčelník spojovacího vojska Směrnice k ošetřování spojovací techniky a jejímu ukládání.

Základním opatřením pro správnou údržbu, exploataci a ošetřování nové spojovací techniky je roční a měsíční plán provozu a oprav spojovací techniky, který vychází z plánu bojové a politické přípravy na výcvikový rok.

Plán provozu obsahuje termíny kontroly technického stavu (před výjezdem spojovací techniky z kasáren a po jejím návratu) a nezbytná opatření k případným opravám a ošetřením. Přitom je nutné vycházet z požadavků předpisů Spoj-29-4 (při vlastním základním ošetřování a technickém ošetření č. 1).

Základní ošetřování spojovací techniky uskutečňuje celá osádka (obsluha). K tomuto ošetření patří kontrola úplnosti soupravy, provozuschopnosti spojovací techniky, bezpečnostních zařízení, zdrojů proudu, dále očištění a ošetření jednotlivých částí soupravy (bez účasti dílenských specialistů). Tyto práce dělá obsluha vždy po ukončení kteréhokoli krátkodobého nebo jednodenního zaměstnání s technikou a při parkových dnech.

Technické ošetření č. 1 vykonávají obsluhy, mechanici jednotek nebo dílenští specialisté jednou za čtvrt roku. Obsahuje základní ošetření rozšířené o řadu dalších úkonů, zejména o proměření základních parametrů.

Plán provozu a oprav spojovací techniky je jeden z nejdůležitějších dokumentů u útvaru v oblasti provozní technické zabezpečení a musíme důsledně dbát o jeho plnění.

V praxi se však setkáváme s tím, že spojovací technika je ošetřována jen v nejnútnejším rozsahu a není vyčleňován potřebný čas pro její řádné ošetření, nedosahuje potřebné úrovně běžných oprav a výcviku dílenských specialistů je věnována malá pozornost. Příčiny tohoto stavu jsou v nízké náročnosti a mnohdy i v malém zájmu o stav techniky. Nejsou vytvářeny podmínky pro plnění ustanovení předpisu Spoj-29-4 (zejména článku 100–118), část kapacity spojovacích mechaniků je odčerpávána na výrobní nebo jinou činnost, která dosahuje více jak 20 %.

K zlepšení činnosti v oblasti provozní technické zabezpečení a ošetřování nové spojovací techniky taktického stupně velení byly vojskům dodány měřicí soupravy, kontrolní a zkušební zařízení, která umožňují ve velmi krátké době zjistit technický stav určitých typů rádiových stanic a tím také stanovit nezbytný rozsah oprav. Kromě toho jsou u vojsk modernizovány pojízdné spojovací dílny (typu PSD M3M a PSD M3Z) a zahájili jsme vývoj modernizace pojízdných dílen. Tato opatření mají za cíl zajištění správného ošetřování a oprav nové spojovací techniky a zvýšení produktivity práce ve stálých posádkách a polních podmínkách.

Hlavní úsilí musíme zaměřit na zvládnutí provozu, údržby, ošetřování a oprav nové spojovací techniky, která má rozhodující vliv na spolehlivost a nepřetržitost utajeného spojení.